

Upphandlingsbarometern 2017

www.opic.com/upphandlingsbarometer

Förord

Som Nordens största leverantör av inköps-, upphandlings- och anbudstjänster känner vi ansvar att verka för ett sunt upphandlingsklimat. Offentlig upphandling är något som påverkar oss alla då den styr hur effektivt skattemedel används, hur väl konkurrensmöjligheter nyttjas och därmed den samhällsservice som kan erbjudas. Därför är vårt mål enkelt; vi ska vara en neutral aktör på marknaden som genom digitalisering av inköps-, upphandlings- och anbudstjänster bidrar till ett sunt upphandlingsklimat. Vår hypotes är att det föreligger ett sunt upphandlingsklimat i de län där det publiceras många upphandlingar per invånare, där det är många anbudsgivare per upphandling och där få upphandlingar överprövas.

Så varför tycker vi detta är viktigt?

För upphandlare är det viktigt att så många upphandlingar som möjligt publiceras för att säkerställa att relevanta leverantörer får kännedom om upphandlingarna och att tillräckligt många leverantörer deltar för att nå en effektiv konkurrenssituation.

För leverantörer är det viktigt att så många upphandlingar som möjligt publiceras för att säkerställa att man som leverantör agerar på lika villkor som sina konkurrenter när det gäller att vinna affärer som finansieras av offentliga medel. Det är även oerhört viktigt för leverantörer att känna trygghet i att upphandlingarna genomförts enligt lag och att kunna planera sin leveranskapacitet på ett adekvat sätt. I det sammanhanget är antalet överprövningar i länet en betydelsefull parameter.

Vismas Upphandlingsbarometer genomförs därför årligen för att mäta och presentera hur det aktuella upphandlingsklimatet mår och belyser trender, framsteg samt förbättringspotentialer.

Trevlig läsning!

Vismas Upphandlingsbarometer genomförs därför årligen för att mäta och presentera hur det aktuella upphandlingsklimatet mår och belyser trender, framsteg samt förbättringspotentialer.

Marie Ceder
VD Visma Commerce

Jämtland etta i årets barometer

Vismas Upphandlingsbarometer rankar alla län baserat på antal upphandlingar per 100 000 invånare, hur många som lämnar anbud i genomsnitt per upphandling och län samt andelen överprövade upphandlingar per län. Statistiken kommer från Visma Opic, som är landets mest kompletta, sökbara databas för upphandlingar. Den redovisade statistiken omfattar samtliga offentliga upphandlingar som publicerades i Sverige under 2016.*

I årets upphandlingsbarometer toppar Jämtlands län som avancerat från förra årets 6:e plats. De tar över förstaplatsen från Gotland, som står för det största tappet från förra året, ned till 18:e plats av 21.

Kronobergs län placerar sig tvåa i barometern och på delad tredjeplats finns Västernorrlands och Blekinge län. Det senare är också ett av tre län där alla värden som beaktas i Upphandlingsbarometern har förbättrats. De andra länen med motsvarande positiva förändring är Skåne och Södermanland.

Gotland, Gävleborg och Värmland är de län som har tappat i alla delar.

Det största lyftet på listan ser vi hos Blekinge och Södermanlands län. De klättrar 12 placeringar – från 15:e till 3:e plats, respektive från 21:a till 9:e plats.

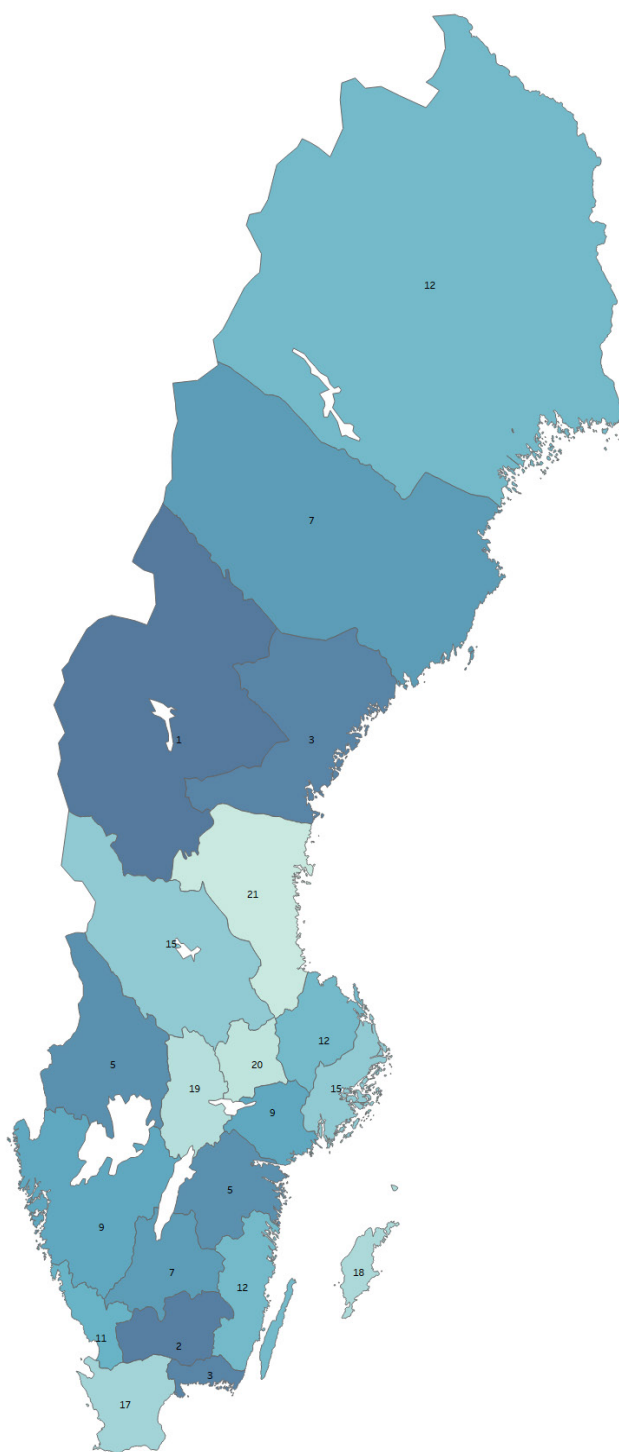
Kommentar:

Spännande att se den goda utvecklingen för Jämtland, precis som förra året placerar man sig högt upp när det gäller upphandlingar per 100 000 invånare. Den positiva utvecklingen baseras till stor del på tillväxt gällande antalet anbudsgivare samtidigt som andelen överprövade är fortsatt förhållandevis låg."

Anders Nyberg, Product Manager för Visma Opic

*) Rankingen exkluderar upphandlingar som inte har en leveransort som specificerats på kommunnivå eller länsnivå dvs. upphandlingar som bara har leveransort "Sverige" är inte med i underlaget.

Län	Rank 2016	Rank 2015	Trend
Jämtland	1	6	↗
Kronoberg	2	2	→
Blekinge	3	15	↗
Västernorrland	3	6	↗
Värmland	5	10	↗
Östergötland	5	4	↘
Jönköping	7	11	↗
Västerbotten	7	8	↗
Södermanland	9	21	↗
Västra Götaland	9	11	↗
Halland	11	14	↗
Kalmar	12	19	↗
Norrbottn	12	4	↘
Uppsala	12	2	↘
Dalarna	15	9	↘
Stockholm	15	17	↗
Skåne	17	19	↗
Gotland	18	1	↘
Örebro	19	11	↘
Västmanland	20	16	↘
Gävleborg	21	18	↘

Kartan visar placeringarna i årets upphandlingsbarometer. Mörkare blå färg indikerar en bättre placering i årets barometer.

Störst ökning i Södermanland

Norrbottnens län behåller sin förstaplats på listan över antal upphandlingar per 100 000 invånare. Även i botten är läget oförändrat från förra året, med Stockholms län på jumboplatsen.

Kronobergs län gjorde den största klättringen på listan. De klev upp fem placeringar från 14:e till 9:e plats i årets barometer. I Västernorrland och Västmanland minskade antalet upphandlingar och båda länen sjönk sex placeringar.

I Södermanlands län ökade antalet upphandlingar mest med 34 upphandlingar per 100 000 invånare. Totalt sett har åtta län ökat från 2015, medan antalet upphandlingar har minskat i 13 län.

Ser vi till ökningen av antalet upphandlingar i absoluta tal, ligger Uppsala län i topp med en ökning på 108 publicerade upphandlingar (från 768 till 876) följt av Södermanlands län med 105 publicerade upphandlingar (från 460 till 565). Största minskning i antalet upphandlingar i absoluta tal står Stockholms län för med 76 färre publicerade upphandlingar än föregående år (från 3242 till 3167).

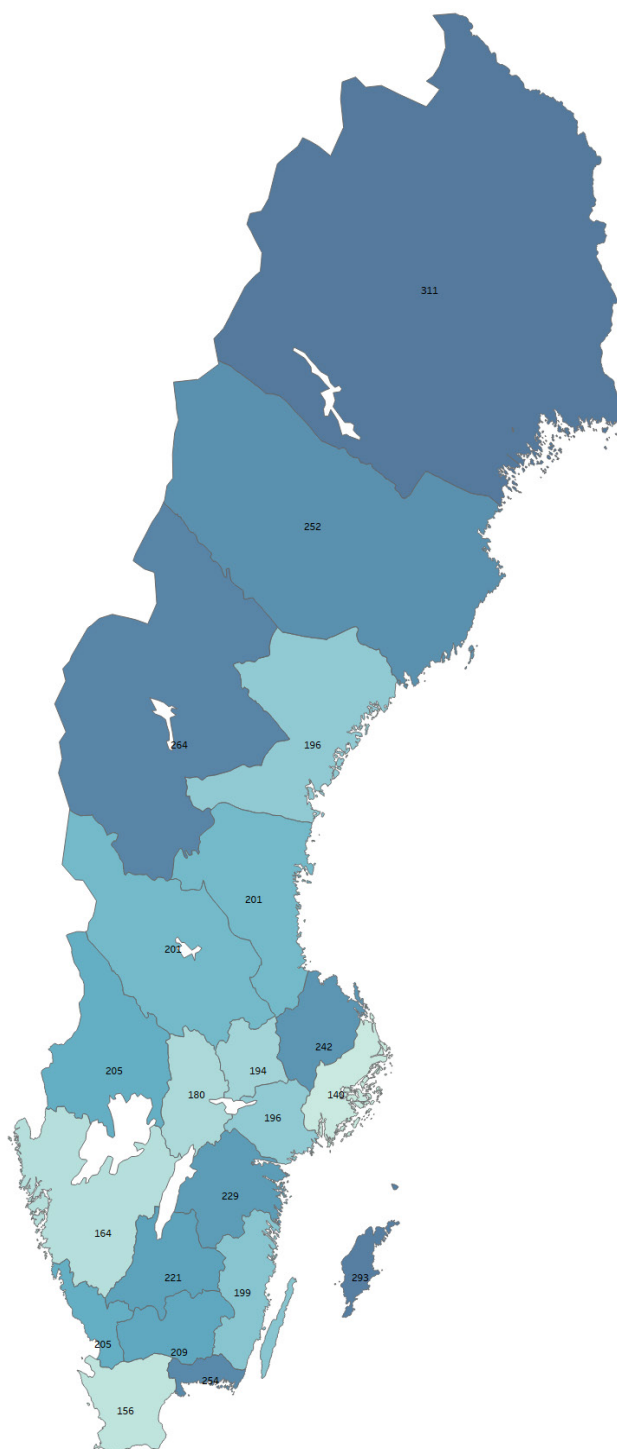
Totalt sett har nio län sett en ökning i antalet upphandlingar per 100 000 invånare i årets barometer, medan antalet upphandlingar har minskat i 12 län.

Kommentar:

Antalet annonserade upphandlingar är i princip samma som för 2015, vilket tyder på att den lägre nivå som varit sedan 2014 då gränsvärdena för direktupphandling höjdes, har stabiliserats. Ytterligare ett skäl till de senaste årens minskning kan vara att upphandling av konsultmäklare ökar.

Anders Nyberg, Product Manager för Visma Opic

Län	Rank 2016	Rank 2015	Trend
Norrbottn	1	1	→
Gotland	2	2	→
Jämtland	3	3	→
Blekinge	4	6	↗
Västerbotten	5	4	↘
Uppsala	6	8	↗
Östergötland	7	5	↘
Jönköping	8	10	↗
Kronoberg	9	14	↗
Halland	10	13	↗
Värmland	10	12	↗
Dalarna	12	7	↘
Gävleborg	12	14	↗
Kalmar	14	16	↗
Södermanland	15	19	↗
Västernorrland	15	9	↘
Västmanland	17	11	↘
Örebro	18	17	↘
Västra Götaland	19	18	↘
Skåne	20	20	→
Stockholm	21	21	→

Kartan visar antalet publicerade offentliga upphandlingar per 100 000 invånare i respektive län. Mörkare blå färg indikerar en bättre placering i årets barometer.

Andelen överprövningar minskade mest i Blekinge

Andelen överprövningar minskade i tolv län jämfört med föregående års upphandlingsbarometer, och ökade i nio. Blekinge, där andelen överprövade upphandlingar minskade från 5,8 till 3,7 procent, toppar rankingslistan och gör därmed en rejäl klättring från förra årets 13:e-plats.

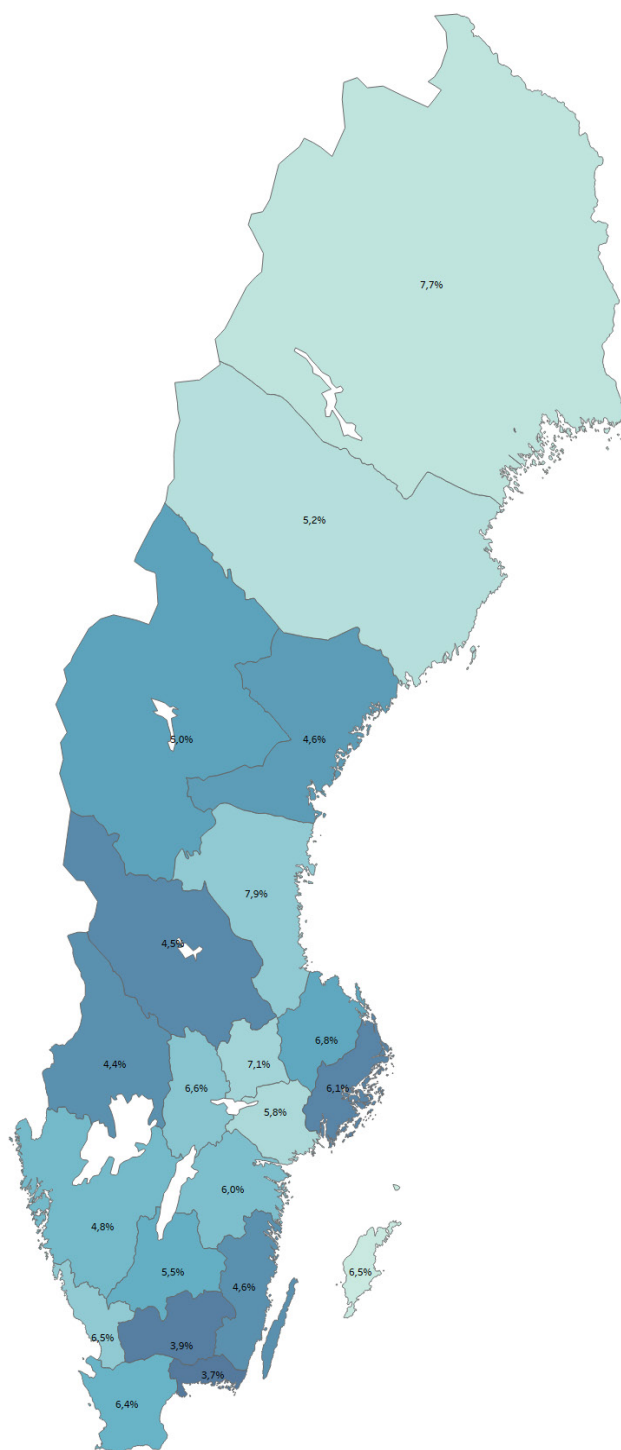
Blekinge län står också för den största minskningen av andelen överprövningar, med 2,1 procentenheter vilket motsvarar så mycket som 36 procent färre överprövningar. Norrbotten såg tvärtom den största ökningen, från 3,7 till 7,7 procent vilket motsvarar 108 procent och gjorde en rekorddykning från andra till 20:e plats.

Kommentar:

Glädjande att se att andelen överprövade upphandlingar sjunker i jämförelse med föregående upphandlingsbarometer, om än marginellt. Samtidigt visar Konkurrensverkets analys att andelen överprövningsärenden ökat kraftigt under 2016, vilket indikerar att det genomsnittliga antalet överprövningar per upphandling är fler än tidigare.

Anders Nyberg, Product Manager för Visma Opic

Län	Rank 2016	Rank 2015	Trend
Blekinge	1	13	↗
Kronoberg	2	5	↗
Värmland	3	3	→
Dalarna	4	11	↗
Kalmar	5	14	↗
Västernorrland	5	7	↗
Västra Götaland	7	9	↗
Jämtland	8	5	↘
Västerbotten	9	4	↘
Jönköping	10	7	↘
Södermanland	11	17	↗
Östergötland	12	16	↗
Stockholm	13	18	↗
Skåne	14	20	↗
Gotland	15	1	↘
Halland	15	21	↘
Örebro	17	10	↘
Uppsala	18	11	↘
Västmanland	19	18	↘
Norrbottn	20	2	↘
Gävleborg	21	15	↘

Kartan visar andelen överprövade upphandlingar i respektive län. Mörkare blå färg indikerar en bättre placering i årets barometer.

Flest anbudsgivare i Stockholm

På förstaplatsen över antal anbudsgivare per upphandling hittar vi Stockholms län som därmed behåller placeringen från föregående års barometer, trots en minskning av antal anbudsgivare från 5,0 till 4,7. Bubblaren på rankingslistan är Norrbottens län. De rusar hela tio placeringar, från jumboplatsen till 11:e plats i årets barometer.

Den största positiva förändringen av antal anbudsgivare per upphandling ser vi i Västernorrlands län. Där ökade antalet anbudsgivare per upphandling med 12,5 procent, från 4 till 4,5. Gotland står för den svagaste utvecklingen med en minskning på 15 procent. Det avspeglas också i rankingen där de står för det största raset, från 10:e till 21:a plats.

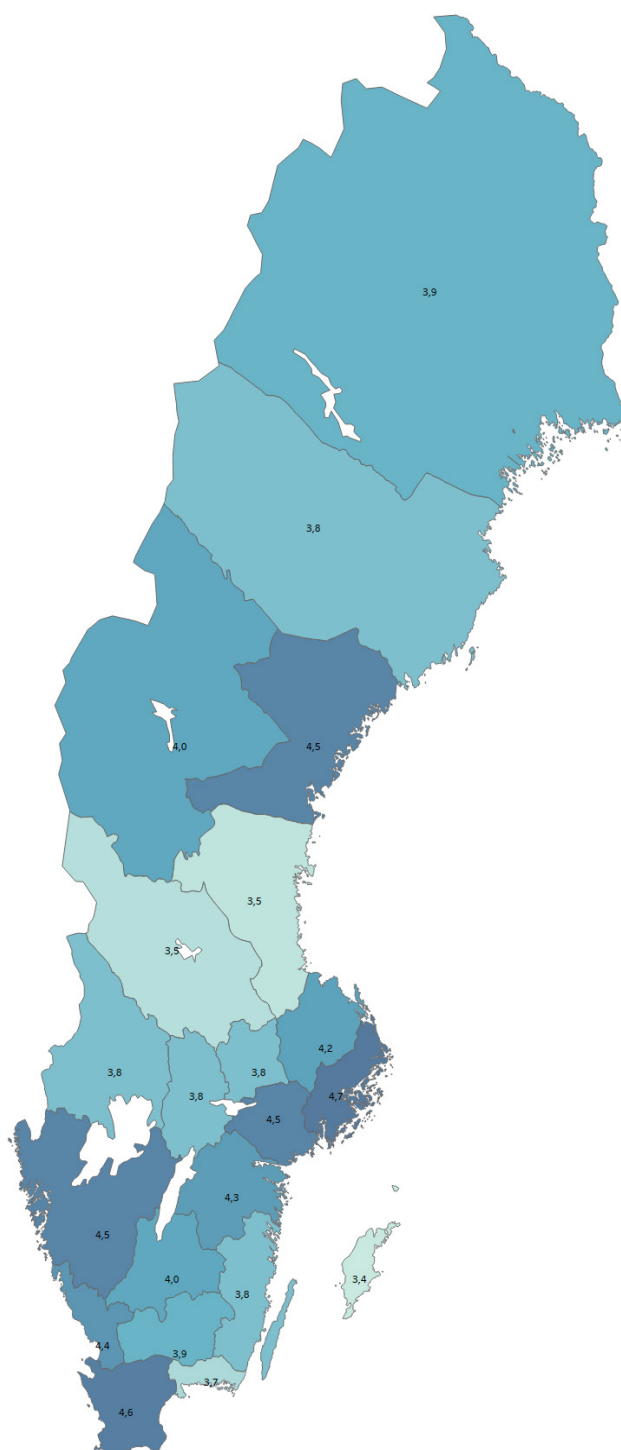
Totalt sett ökade antalet anbudsgivare i nio län och minskade i tolv. Av storstadslänen var det bara Stockholm som såg en minskning, medan såväl Skåne som Västra Götalands län uppvisade en liten ökning. Det genomsnittliga antalet anbudsgivare på nationell nivå var 4,29.

Kommentar:

Vi ser under 2016 en fortsatt, om än marginell, minskning av det genomsnittliga antalet anbudsgivare som deltar i offentliga upphandlingar. I tolv av tjugo län har siffran sjunkit. Ett troligt skäl till att vi under de senare åren sett en minskning i konkurrensen är den högkonjunktur som råder. Trots att andelen upphandlingar som gäller ramavtal har ökat ett par procentenheter under 2016, sjunker det genomsnittliga antalet anbudsgivare. Det är intressant då ramavtalsupphandlingar i snitt hade två fler deltagande anbudsgivare under 2016.

Anders Nyberg, Product Manager för Visma Opic

Län	Rank 2016	Rank	Trend
Stockholm	1	1	→
Skåne	2	4	↗
Södermanland	3	9	↗
Västernorrland	3	10	↗
Västra Götaland	3	4	↗
Halland	6	2	↘
Östergötland	7	3	↘
Uppsala	8	4	↘
Jämtland	9	18	↗
Jönköping	9	14	↗
Kronoberg	11	4	↘
Norrbottn	11	21	↗
Kalmar	13	14	↗
Värmland	13	14	↗
Västerbotten	13	19	↗
Västmanland	13	10	↘
Örebro	13	4	↘
Blekinge	18	19	↗
Dalarna	19	10	↘
Gävleborg	19	14	↘
Gotland	21	10	↘

Kartan visar genomsnittliga antalet anbudsgivare i respektive län. Mörkare blå färg indikerar en bättre placering i årets barometer.

Fakta om Vismas Upphandlingsbarometern

Vismas Upphandlingsbarometer rankar alla län baserat på antal upphandlingar per 100 000 invånare, genomsnittligt antal anbudsgivare per upphandling samt andelen överprövade upphandlingar. Statistiken kommer från Visma Opic, som är landets mest kompletta, sökbara databas för upphandlingar. Den redovisade statistiken omfattar samtliga offentliga upphandlingar som publicerades i Sverige under 2016 och sammanfattas i den bifogade bilagan. Vismas Upphandlingsbarometer publiceras årligen.

Fakta om offentliga upphandlingar

Allt som inhandlas till offentlig sektor, från pennor till byggnade av nya bostäder, ska upphandlas. Syftet med offentlig upphandling är att använda skattepengar effektivt och motverka korruption samtidigt som alla företag i Sverige får samma villkor att tävla om samhällets inköp.

Offentliga upphandlingar regleras av lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster samt lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet och Lagen om upphandling av koncessioner. Alla pågående offentliga upphandlingar uppdelade per län och bransch finns tillgängliga i Vismas verktyg för bevakning av upphandlingar.